

Sekretariatet
Christian Olsson
Tfn: 063-147639
E-post: christian.olsson@regionjh.se

2020-10-12

RS/153/2020

Rapport om Gemensam nämnd för närvård Frostviken utifrån regionstyrelsens uppsiktsplikt

Sammanfattning

I den här rapport behandlas Gemensam nämnd för närvård Frostviken utifrån regionstyrelsens uppsiktsplikt. Den gemensamma nämnden är ett samarbete mellan Strömsunds kommun och Region Jämtland Härjedalen. Syftet med samarbetet är att genom nära vård i samverkan under en nämnd åstadkomma en god kostnadseffektiv vård till befolkningen i Frostviken.

Rapporten visar att närvårdsnämnden under 2019 i huvudsak bedrev verksamheten i enlighet med uppgifter, ansvarsområde och verksamhetsmål. Av de 10 effektmålen för verksamheten har tre uppnåtts, tre delvis uppnåtts respektive fyra inte uppnåtts. Måluppfyllnaden 2019 var således låg, även om flera av målen var nära att uppnås.

Det ekonomiska läget är otillfredsställande, eftersom nämnden för fjärde året i rad uppvisar ett underskott. Underskottet om drygt 2 miljoner kr 2019 kan i allt väsentligt hänföras till ett LSS-ärenden, som nämnden anser att den inte har fått täckning för i budget. Dock har Kommunfullmäktige i Strömsunds kommun inte skjutit till extra medel, utan uppdragit åt nämnden att arbeta aktivt för att minska kostnaderna. Även om nämnden har haft en löpande uppföljning och kontroll av ekonomin har besparingsåtgärder inte vidtagits som är i paritet med underskottet. Kostnader för LSS som gör att Närvård Frostviken får underskott i budget har tagits upp med kommundirektören, som har i uppdrag att utreda förutsättningar för att samla LSS-kostnader inom kommunen. Nämnden har i huvudsak bedrivit ett systematiskt arbete med den interna kontrollen.

Bakgrund

Regionstyrelsens uppsiktsplikt

Regionstyrelsens uppsiktsplikt regleras i 6 kap 1 § kommunallagen (2017:725). I paragrafens första stycke föreskrivs att styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens eller regionens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Regionstyrelsen ska även ha uppsikt över sådan avtalssamverkan som sker enligt 9 kap. 37 § kommunallagen (KL) eller enligt annan lag eller författning. Av andra stycket framgår att styrelsen också ska ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2-6 §§ KL och sådana kommunalförbund som kommunen eller regionen är medlem i. Det gäller också en förening där kommunen eller regionen bestämmer tillsammans med någon annan och en stiftelse som kommunen eller regionen bildar tillsammans med någon annan för en kommunal angelägenhet. I 6 kap. 11 § KL föreskrivs vidare att regionstyrelsen ska följa de frågor som kan inverka på regionens utveckling och ekonomiska ställning.

I Regler för regionstyrelsens uppsiktsplikt (RS/2324/2016, rev 2019) finns förtydliganden av vad uppsiktsplikten innebär och vilket arbetssätt som ska tillämpas. Av reglerna framgår bland annat att regionstyrelsen ska övervaka den ekonomiska förvaltningen, tillse att medlen används ändamålsenligt, övervaka att fullmäktiges beslut blir verkställda, lämna råd och anvisningar samt påpeka brister, liksom att påkalla ingripande av fullmäktige när så behövs.

Regionstyrelsen fastställer årligen en plan för vilka bolag, nämnder, föreningar eller stiftelser som styrelsen ska genomföra fördjupade granskningar av. Den senaste fördjupade granskningen av Gemensam nämnd för Närvård Frostviken genomfördes 2015. Med tanke på den viktiga verksamhet nämnden ansvarar för och att det har gått fem år sedan den senaste granskningen är nämnden utvald i regionstyrelsens plan för fördjupad uppsiktsplikt 2020. Planen fastställdes vid styrelsens sammanträde den 22 januari 2020 (§ 6).

Underlag för granskningen

Underlaget för granskningen har utgjorts av Samarbetsavtal gemensam nämnd Frostviken (KF 2011-11-16, § 132), Reglemente för Närvårdsnämnden i Frostviken (KF 2015-12-09, § 136), protokoll från nämndens sammanträden 2018-2020 och revisorernas granskning (REV/3/2020).

Om Gemensam nämnd Närvård Frostviken

Gemensam nämnd Närvård Frostviken, som inrättades den 1 januari 2005, är ett samarbete mellan Strömsunds kommun och Region Jämtland Härjedalen. Syftet med samarbetet är att genom nära vård i samverkan under en nämnd åstadkomma en god kostnadseffektiv vård till befolkningen i Frostviken, dvs. inom det geografiska område som utgörs av Frostvikens församling. Närvårdsnämnden består av tre ledamöter och tre ersättare från respektive huvudman. Strömsunds kommun är värdkommun och nämnden ingår i kommunens organisation. Kommunen är huvudarbetsgivare och tillhandahåller nämndens behov av administrativ service. Nämndens verksamhet omfattar:

- primärvård vid hälsocentral,
- ambulans,

- särskilt boende,
- gemensamhetsboende,
- personliga assistentgrupper,
- hemtjänst,
- hemsjukvård,
- fotvård.

Uppgifter

Nämndens uppgifter är att:

- Inom sitt upptagningsområde fullgöra regionens primärvårdsuppgifter enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), inkl. ambulansverksamhet,
- Inom sitt ansvarsområde ansvara för kommunal hälso- och sjukvård, inkl. hemsjukvård,
- Inom sitt upptagningsområde ansvara för verkställande av socialnämndens beslut enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS),
- Ansvara för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt, avtal med regionen samt den lagstiftning och de föreskrifter som gäller verksamheten,
- Samråda med socialnämnden innan beslut fattas i frågor om verksamhetens inriktning som kan påverka den kommunala likställighetsprincipen. Om nämnderna har olika uppfattning hänskjuts frågan till kommunfullmäktige för beslut.

Socialnämnden i Strömsunds kommun ansvarar för myndighetsutövningen inom socialtjänstens ansvarsområde inom hela kommunen – även inom Frostviken – och enligt reglementet för socialnämnden.

Verksamhetsmål och måluppfyllelse 2019

Nedan redovisas prioriterade mål, effektmål och utfall 2019.¹

Prioriterat mål	Effektmål	Utfall	Målet uppfyllt (ja/delvis/nej)
Fortsatt satsning på arbetsmiljö och folkhälsofrågor.	Antal Far-recept (Fysisk aktivitet på recept) ska under året uppgå till minst; 15 för kvinnor 15 för män.	19 FAR-recept har skrivits ut 2019.	Nej
Vårdtagares/brukares inflytande över sin vardag ska öka.	Andel brukare som i enkät svarat positivt på frågan "Brukar personalen ta hänsyn till dina åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras?"		Delvis

¹ Protokoll 2020-02-14, § 4.

	<p>ska uppgå till:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 80 procent bland hemtjänstmottagare, - 90 procent bland boende på Levinsgården. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hemtjänstmottagare har svarat positivt i 100 procent av fallen. - Särskilt boende hade för få svarande. 	
Verksamheten bedrivs så att det är tryggt och säkert.	Inga trycksår ska uppstå hos hemtjänstmottagare eller hos boende i särskilt boende (Levinsgården).	Ett trycksår har uppstått under 2019.	Nej
Verksamheten bedrivs så att det är tryggt och säkert.	Det totala antalet falltillbud och fallskador ska vara lägre än föregående år.	87 falltillbud har uppkommit 2020 jämfört med 89 under 2019.	Ja
Trygg och säker läkemedelsanvändning.	Andelen läkemedelsavvikelser ska under året uppgå till högst 20. (Av personer med delegerad medicinhantering är 60 procent kvinnor och 40 procent män i området). 12 för kvinnor, 60 procent av avvikelserna 8 för män, 40 procent av avvikelserna	11 avvikelser har skett för kvinnor och 29 för män.	Delvis
Kommunen ska kontinuerligt ställa praktikplatser till förfogande och erbjuda Extra-tjänster.	Närvård Frostviken ska ställa två praktikplatser till förfogande under året samt ta emot 2 extratjänster.	En extratjänst har funnits i verksamheten under januari – december 2019.	Delvis
Andelen tillsvidareanställda i kommunen ska öka och andelen timanställda minska.	Lön för timanställda ska understiga två miljoner kronor.	Lönen har uppgått till 2,431 miljoner kronor.	Nej

Ökad jämställdhet och tillgänglighet.	Telefontillgängligheten för Gäddede HC ska uppgå till minst 98 procent.	Tillgängligheten har varit 100 procent.	Ja
	Vid uppföljning och återbesök för kroniska sjukdomar ska patienten träffa sin ordinarie läkare.	100 procent har fått träffa sin ordinarie läkare	Ja
Utvecklad dialog med kommuninvånarna	Minst två brukarsamråd per år för boende och anhöriga.	Inga brukarsamråd har genomförts 2019.	Nej

Kommentar: Av de 10 effektmålen har tre uppnåtts, tre delvis uppnåtts respektive fyra inte uppnåtts. Måluppfyllnaden 2019 var låg, även om flera av målen var nära att uppnås.

Uppdraget i den del som omfattas av Hälsoval Jämtland Härjedalen redovisas i en särskild verksamhetsberättelse för 2019.²

Ekonomi

Ekonomiskt utfall 2019³

<i>Intäkter tkr</i>			<i>Kostnader tkr</i>			<i>Resultat</i>
<i>Budget</i>	<i>Redov.</i>	<i>Avvik</i>	<i>Budget</i>	<i>Redov.</i>	<i>Avvik</i>	
-13 490	-14 544	-1 054	37 150	40 245	-3 095	-2 041

Kommentar: Det ekonomiska resultatet för 2019 blev ett underskott om drygt 2 miljoner kr. Underskottet beror till största del på ett enskilt ärende om personlig assistans, för vilket Försäkringskassan inte längre tog betalningsansvar. Kostnaderna vältrades därmed över på kommunen. Ärendet har överklagats. Kostnader för LSS som gör att Närvård Frostviken får underskott i budget har tagits upp med kommundirektören, som har i uppdrag att utreda förutsättningar för att samla LSS-kostnader inom kommunen.⁴ I övrigt balanserades över- och underskott mellan verksamheterna.

Granskning av regionens revisorer⁵

Revisorerna lämnar följande bedömningar:

- Måluppfyllelsen 2019 var inte helt tillfredsställande. Liksom föregående år har dock nämndens fallskadepreventiva arbete varit framgångsrikt. Vidare har

² Protokoll 2020-03-12, § 20.

³ Protokoll 2020-03-12, § 16.

⁴ Se beslut KS 2019-09-24, §172; NVN 2019-10-10, § 51.

⁵ REV/3/2020.

läkemedelsavvikelsena minskat, men de är fortfarande långt ifrån målet. I övrigt kan det inte styrkas att nämnden har vidtagit åtgärder för att öka måluppfyllelsen.

- Det ekonomiska läget är otillfredsställande. För fjärde året i rad uppvisar nämnden underskott som ökar kraftigt. Underskottet kan i allt väsentligt hänföras till LSS-ärenden som nämnden anser att de inte har fått täckning för i budget. Fullmäktige i Strömsunds kommun har dock inte beslutat att tillskjuta extra medel utan har uppdragit åt nämnden att arbeta aktivt med att minska kostnaderna.
- Nämnden har haft en löpande uppföljning och kontroll av ekonomin, men nämnden har inte lyckats besluta om besparingsåtgärder som är i paritet med underskottet. Detta är bekymmersamt inför verksamhetsåret 2020.
- Nämnden har i huvudsak bedrivit ett systematiskt arbete med den interna kontrollen, men det bör säkerställas att samtliga kontrollåtgärder åtgärdas.
- Nämnden har haft en tillfredsställande protokollföring under året.
- Det är anmärkningsvärt att inget delegationsbeslut har återrapporterats under 2019. Nämnden bör införa rutiner för att bevaka att delegationsbeslut återrapporteras.

Kommentar: Nämnden har en rutin att sekreteraren inför varje nämnd kontrollerar om några delegationsbeslut har tagits av närvårdschef eller MAS, men inga sådana beslut har tagits. Därför har inga delegationsbeslut återrapporterats till nämnden.⁶

Vid Regionfullmäktiges sammanträde i juni 2020 (§ 56) beviljades nämndens ledamöter ansvarsfrihet för 2019.

Internkontroll

Närvårdsnämnden har en internkontrollplan. Planen för 2019 fastställdes den 13 december 2018 (§ 57). Rapportering av genomförd internkontroll skedde vid nämndens sammanträden i februari, maj och december 2019.

Regionens revisorer har bedömt att nämnden under 2019 i huvudsak har bedrivit ett systematiskt arbete med den interna kontrollen, men att det bör säkerställas att samtliga kontrollåtgärder åtgärdas.

Internkontrollplanen för 2020 fastställdes den 14 februari 2020 (§ 8).

Särskilt om coronapandemin

På grund av Coronapandemin har det inte varit några hälsobesök. Övrigt finns det ingen särskild information om hur coronapandemin under 2020 har påverkat närvårdsnämndens verksamhet.

Analys och bedömning

Närvårdsnämnden har under 2019 i huvudsak bedrivit verksamheten i enlighet med uppgifter, ansvarsområde och verksamhetsmål. Av de 10 effektmålen för verksamheten har tre uppnåtts, tre delvis uppnåtts respektive fyra inte uppnåtts. Måluppfyllnaden 2019 var således låg, även om flera av målen var nära att uppnås.

⁶ Uppgifter från sekreteraren, Annika Stedt.

Det ekonomiska läget är otillfredsställande, eftersom nämnden för fjärde året i rad uppvisar ett underskott. Underskottet om drygt 2 miljoner kr kan i allt väsentligt hänföras till ett LSS-ärenden, som nämnden anser att de inte har fått täckning för i budget. Dock har Kommunfullmäktige i Strömsunds kommun inte skjutit till extra medel, utan uppdragit åt nämnden att arbeta aktivt för att minska kostnaderna. Även om nämnden har haft en löpande uppföljning och kontroll av ekonomin har besparingsåtgärder inte vidtagits som är i paritet med underskottet. Kostnader för LSS som gör att Närvård Frostviken får underskott i budget har tagits upp med kommundirektören, som har i uppdrag att utreda förutsättningar för att samla LSS-kostnader inom kommunen. Nämnden har i huvudsak bedrivit ett systematiskt arbete med den interna kontrollen.